

5. משנת רבי אליעזר פרשה טו עמוד 279 שמים נקראו קדשים, שני השקיפה ממעון קדשך מן השמים. ולמה נקראו קדושים. ששמו שלהקב”ה מתקדש ביניהן. כשהבריות רואין אותן, חייבין להכיר ולידע שיש להן יוצר. וכן דוד אומי, כי אראה שמיד מעשה אצבעותיך. כך היה אברהם אבינו מקיש בדעתו ואומי, אלו אדם היה מהלך במדבר ומצא בירה דולקת, שמא יכול לומי שהבירה הזאת בלא בעלים, כך אי איפשר לעולם הזה ולשמים בלא מנהיג ובלא יוצר. ועוד היה מקיש בדעתו ואומי, אלו היתה החמה הזאת ברשותה, היתה יוצאה פעם ומאירה לעולם, ופעמים אינה יוצאה, או שהיתה עולה פעם מן המזרח ופעם מן המערב, אלא בידוע שיש לה יוצר, והוא מוציאה בכל בקר ובקר כרצונו. וכן הוא אומי יי צדיק בקרבה לא יעשה עולה בבקר בבקר משפטו יתן [וגוי]. מה הוא ולא יודע עול בשת. אלו העובדין החמה והלבנה, שהן רואין אותן לוקין ואורן כבה ואינן מתביישין, אלא חוזרין ועובדין אותן. ועוד היה מקיש בדעתו [ואומר], אלו היו הכוכבים האלו ברשות עצמן, היו פעמים נכנסין ופעמים נגלין, והיה אורן כובה זה על זה. אלא בידוע שיש להן יוצר, והוא מסדרן על משמרותיהן. וכן הוא אומי, שאו מרום עיניכם וראו מי ברא אלה. ועוד היה מקיש בדעתו ואומי, אלו היתה הארץ הזאת ברשות עצמה, ממי היתה רועדת ומרעשת את כל יושביה.

6. אוצר המדרשים (איזנשטיין) אברהם אבינו עמוד 7 שהיה בן שלש שנים יצא מן המערה, הרהר בלבו מי ברא שמים וארץ ואותו. התפלל כל היום כולו לשמש, ולערב שקע השמש במערב וזרח הלבנה במזרח. כשראה הירח והכוכבים סביב הירח אמר זהו שברא השמים והארץ ואותי, והכוכבים הללו שריו ועבדיו. עמד כל הלילה בתפלה לירח. לבקר שקע הירח במערב וזרח השמש במזרח, אמר אין ביד אלו כח. אדון יש עליהם אליו אתפלל ואליו אשתחוה.

7. דברים פרק י (יב) וְעַתָּה יִשְׂרָאֵל מַה יִּקְוֶה אֱלֹהֶיךָ שֶׁאֵל מַעֲמֹד כִּי אִם לְיִרְאָה אֶת יְקֹוֹק אֱלֹהֶיךָ לְלַכֵּת בְּכָל דְּרָכָיו וּלְאַהֲבָה אֹתוֹ וְלַעֲבֹד אֶת יְקֹוֹק אֱלֹהֶיךָ בְּכָל לְבָבְךָ וּבְכָל נַפְשְׁךָ:

8. ספר המצוות לרמב”ם מצות עשה ג והמצוה השלישית היא שצונו לאהבו יתעלה וזה שנתבונן ונשכיל מצותיו ופעולותיו עד שנשיגהו ונתענג בהשגתו תכלית התענוג וזאת היא האהבה המחוייבת. ולשון סיפרי (פי שמע) לפי שנאמר ואהבת את יי א-לקיך איני יודע כיצד אוהב את המקום תלמוד לומר והיו הדברים האלה אשר אנכי מצוך היום על לבבך שמתוך כך אתה מכיר את מי שאמר והיה העולם. הנה כבר בארו לך כי בהשתכלות תתאמת לך ההשגה ויגיע התענוג ותבא האהבה בהכרח.

9. הראי”ה קוק, שמונה קבצים, קובץ א’ סימן קיב. כל מה שיעיין יותר האדם במעשה ה’, כל מה שיכוון יותר את לבו להכיר על ידם את השלמות הא-לוקית, כל מה שיקנה לו ידיעות ברורות בהליכות החיים של המוסר הטהור, והשלמות של המעשים היותר טובים, כן יוסיף להופיע עליו האור הא-לוקי, והסברות פנימיות מעונג השלמות הא-לוקית יחלו לנבוע בכליות, וימלא מוחו ולבו אור ונעם עליון, הממלא את כל הנשמה ואת כל הסביבה טהרה וענות צדק, אהבת הבריות, יושר ומשפט ושמחת עולמים, המשותפת עם שפע חדות ה’ ממקומו.

10. הראי”ה קוק, שמונה קבצים, קובץ ג סימן שנט. האור הנשאב ממקור הנשמה יש לו גוון מיוחד, והאור הנשאב מדיבורי התורה והגיונה יש גם לו גוון מיוחד, והאור הנשאב מהידיעה של העולם וכל יצור יש לו גם כן גוון מיוחד. והצד השלם שבאדם הוא כשמתמזגים יפה הגוונים הללו, והאורות השלשה כולם מתאחדים כאחד, ויונקים זה מזה ומשפיעים זה על זה.

"השמים מספרים כבוד א-ל" - מזמור יט בתהלים

ד"ר רות בן מאיר. #145

מכללת הרצוג-גוש עציזון
ימי עיון בתנ"ך
קייץ תשע"ב

- (א) למנצח מזמור לדוד:
 (ב) השמים מספרים כבוד א-ל ומעשה ידיו מגיד הקריע:
 (ג) יום ליום נביע אמר ולילה ללילה יחנה דעת:
 (ד) אין אמר ואין דברים בלי נשמע קולם:
 (ה) בכל הארץ יצא קנם ובקצה תבל מליהם לשמש שם אהל בהם:
 (ו) והוא כחנתו יצא מחפתו שיש כגבור לרוץ ארח:
 (ז) מקצה השמים מוצאו ותקופתו על קצותם ואין נסתר מחמתו:
 (ח) תורת יקנוק - תמימה משיבת נפש עדות יקנוק - נאמנה מחכימת פתי:
 (ט) פקודי יקנוק - ישרים משמחי לב מצות יקנוק - ברה מאירת עינים:
 (י) יראת יקנוק - סהורה עומדת לעד משפטי יקנוק - אמת צדקו יחדו:
 (יא) הנחמדים מזהב ומפז רב ומתוקים מדבש ונפת צופים:

- (יב) גם עבדך נזהר בהם בשמרם עקב רב:
 (יג) שגיאות מי יבין מנסתרות נקני:
 (יד) גם מזדים תשף עבדך אל ימשלו בי אז איתם ונקיתי מפשע רב:
 (טו) יהיו לרצון אמרי פי ונהגיון לבי לפניך יקנוק צורי וגאלי:

1. רמב"ם הלכות יסודי התורה פרק א הלכה א

ישוד היסודות ועמוד החכמות לידע שיש שם מצוי ראשון, והוא ממציא כל נמצא, וכל הנמצאים משמים וארץ ומה שביניהם לא נמצאו אלא מאמתת המצאו.

2. רמב"ם הלכות יסודי התורה פרק א הלכה 1

וידעת דבר זה מצות עשה שנאמר אנכי ה' א-לקיך, וכל המעלה על דעתו שיש שם אלוה אחר חוץ מזה, עובר בלא תעשה שנאמר לא יהיה לך אלהים אחרים על פני, וכופר בעיקר שזהו העיקר הגדול שהכל תלוי בו.

3. רמב"ם הלכות יסודי התורה פרק ב הלכה ב

והיאך היא הדרך לאהבתו ויראתו, בשעה שיתבונן האדם במעשיו וברואיו הנפלאים הגדולים ויראה מהן חכמתו שאין לה ערך ולא קץ מיד הוא אוהב ומשבח ומפאר ומתאוה תאוה גדולה לידע השם הגדול כמו שאמר דוד צמאה נפשי לא-לקים לאל חי, וכשמחשב בדברים האלו עצמן מיד הוא נרתע לאחוריו ויפתח ויודע שהוא בריה קטנה שפלה אפלה עומדת בדעת קלה מעוטה לפני תמים דעות, כמו שאמר דוד כי אראה שמיך מעשה אצבעותיך מה אנוש כי תזכרנו, ולפי הדברים האלו אני מבאר כללים גדולים ממעשה רבון העולמים כדי שיהיו פתח למבין לאהוב את השם, כמו שאמרו חכמים בענין אהבה שמתוך כך אתה מכיר את מי שאמר והיה העולם.

4. רמב"ם הלכות יסודי התורה פרק ד הלכה יב בזמן שאדם מתבונן בדברים האלו ומכיר כל הברואים ממלאך וגלגל ואדם כיוצא בו ויראה חכמתו של הקב"ה בכל היצורים וכל הברואים, מוסיף אהבה למקום ותצמא נפשו ויכמה בשרו לאהוב המקום ברוך הוא, וירא ויפתח משפלותו ודלותו וקלותו כשיעריך עצמו לאחד מהגופות הקדושים הגדולים, וכ"ש לאחת מהצורות הטהורות הנפרדות מן הגולמים שלא נתחברו בגולם כלל, וימצא עצמו שהוא ככלי מלא בושח וכלימה ריק וחסר.